

Uuden JTO:n valmistelu - paljon tuskaa ja hikeä tulee virtaamaan

Jalostustoimikuntien neuvottelupäivä 31.3.2004

Anitta Kainulainen

Tammikuun viimeisenä lauantaina rotuyhdistysten edustajat kokoontuivat Kennelliiton jalostustieteellisen toimikunnan järjestämille neuvottelupäiville Espooseen. Kurssille osanotto oli todella runsasta, hotelli Kuninkaantien 250 hengen auditorio oli ääriään täynnä käytäville asetettuja lisäistuimia myöten. Osallistumisen runsauteen vaikutti kurssin tämänkertainen aihe, joka oli jalostusneuvojen perehdyttäminen uuteen jalostuksen tavoiteohjelman mallirunkoon (JTO-malli) sekä ohjeeseen jalostuksen tavoiteohjelman laatimisesta (JTO-ohje). Uuden muotoisen jalostuksen tavoiteohjelma (JTO) tulee pakolliseksi kaikille roduille vuoden 2006 loppuun mennessä, vain kaikkein pienimmät rodut, joiden vuosirekisteröinnit ovat alle 50 yksilöä, ovat vapautettuja siitä.

Taustaa

Kun Kennelliiton hallitus kesäkuussa 2001 pyysi jalostustieteellistä toimikuntaa laatimaan ihannetavoiteohjelman ja miettimään, miten tavoiteohjelman ja PEVISA-ohjelman päivittäminen saataisiin yhtenäistettyä, se antoi saatesanat uusi- muotoisen tavoiteohjelman syntymiselle. Hallitus esitti myös toivomuksenaan, että kunkin rodun tavoiteohjelman tulisi samalla toimia rodun esittelyn välineenä, jossa rodun kuvaus olisi todenmukainen ja rehellinen sekä kattaisi erityisesti myös luonneominaisuudet.

Käytössä olleet JTO- ja PEVISA-ohjeet ovat peräisin pääasiassa 1990-luvun alkupuolelta, mutta itse ajatus jalostustavoitteiden kirjaamisesta on vieläkin vanhempi. Kennelliiton entinen puheenjohtaja **Juhani Hirvensalo** esitti jo 1985 ajatuksiaan rotujen jalostustavoitteiden laajemmasta kirjaamisesta.

Jalostustieteellisen toimikunnan työryhmä **Minna Leppänen, Katariina Mäki** ja **Päivi Rantasalo** laativat uudistetun esityksen JTO:n mallirungoksi ja PEVISA-ohjeeksi, joka käsiteltiin Kennelliiton hallituksen kokouksessa 5.12.2002 ja lähetettiin rotujärjestöjen lausunnolle. Saadun palautteen perusteella muokatun JTO-ohjeen ja JTO-mallin Kennelliiton hallitus hyväksyi 14.8.2003.

Mikä JTO on ?

Uuden JTO-mallin mukaan "jalostuksen tavoiteohjelma on rotukohtainen ohjelma, jossa kuvataan rodun tausta ja aiem-

mat jalostustoimenpiteet, määritellään rodun sen hetkinen jalostuksellinen tila kotimaassa ja mahdollisuuksien mukaan ulkomailla sekä määritellään rodun jalostuksen strategiat ja toimintaohjelma strategioiden toteuttamiseksi". JTO:n tarkoitus on jakaa tietoa avoimesti laajalla rintamalla, sortumatta tuijottamaan vain yksittäisiin seikkoihin tai tiettyihin koirayksilöihin. Jokaisella rodulla on omat ongelmansa, siksi on tärkeää antaa tietoa eri ongelmien merkityksestä koiran normaalin elämän, käytön ja jalostuksen kannalta.

Sairauksien ja vikojen nimet voivat kuulostaa pelottavilta vaikka kysymyksessä saattaa olla koiran elämän kannalta merkityksetön diagnoosi. Omistajien ja kasvattajien on helpompi välttää pahimpien riskien ottamista, jos sekä hänellä, että pennun ostajalla on käytettävissään riittävän kattava ja asiallinen informaatio, ilman tiukkoja jalostusmääräyksiä tai suosituksiakin.

Luonne- ja käyttöominaisuudet ovat myös tärkeitä jalostuksen osa-alueita. Monessa rodussa nykytodellisuus ei ole yhtäpitävä rodun historiaan perustuvan rotumäärittelyn ja luonnekuvauksen kanssa, vaan monet rodut ovat muuttuneet jo lähinnä seurakoiriksi. JTO:ssa on tärkeää rehellisesti pohtia sitä, mikä on kunkin rodun tyypillinen käyttötarkoitus ja ovatko luonteen ja käyttöominaisuuksien jalostustavoitteet sen kanssa sopuisuudessa.

Uikomuoto osassa kiinnitetään huomiota mm. siihen esiintyvä rodulla liioitettuja ulkomuoto-ominaisuuksia tai -vaatimuksia, jotka voivat altistaa terveydellisille ongelmille tai haitaita koiran rotumäärittelyn mukaista käyttöä. JTO:n tulee olla myös sopuisuudessa eläinsuojelulain ja -asetusten kanssa sekä aktiivisesti ohjata jalostusta em. määräysten mukaiseen suuntaan.

Perinteisten jalostuksen osa-alueiden rinnalle tärkeäksi jalostustavoitteeksi nostetaan myös rodun perinnöllisen monimuotoisuuden turvaaminen, joka antaa mahdollisuudet rodun jalostukselle.

Ohjelmassa tulee pohtia myös rodun pitkänikäntämyksen näkyviä, joille asetetaan selkeät osa-alueittain määritellyt tavoitteet ja selvitetään rotujärjestön keinot niiden saavuttamiseksi aikatauluineen. Rodun nykytilanteen ja kehityksen eri vaiheiden seurantaan laaditaan laajoja tilastoja ja ns. SWOT-kaavioilla eritellään rodun vahvuudet ja uhat, mahdollisuuksia unohtamatta.

Jalostustieteellinen toimikunta on omalla käsityksensä kirjannut jalostustoimikuntien tärkeimpänä tehtävänä olevan tiedon tuottamisen ja sen hyödyntämisen opettamisen. Työryhmän mielestä "JTO:n

pitää olla rodun jalostuksen keskeinen apuväline, jonka avulla annetaan avointa tietoa, pohditaan ongelmia, ohjataan jalostusta, annetaan tavoitteet, suunnitellaan niiden toteutus ja seurataan toteutumista. Ellei rotujärjestöllä ole asianmukaista ohjelmaa, on kysymys enemmän pentujen teettämisestä kuin suunnitelmallisesta jalostuksesta".

Rotujärjestöillä on päävastuu JTO:n laatimisesta ja ylläpidosta. Rotujärjestön yleiskokouksen enemmistön on hyväksyttävä JTO ennenkuin se voidaan esittää Kennelliitolle, joka hyväksyy sen korkeintaan viideksi vuodeksi. Rotujärjestön velvollisuus on tiedottaa hyväksytystä JTO:sta mahdollisimman nopeasti ja kattavasti ja JTO:n tulee mieluiten olla jatkuvasti esillä järjestön internet-sivuilla. Viiden vuoden jälkeen vähintään tilastosuudet on päivitettävä.

Uuden JTO:n tulee siis olla rodun tarkka tilanneanalyysi ja sisältää mm. kaikkea edellä olevaa. SHS:n nyt voimassaoleva JTO on toteutettu 'vanhan' mallirungon mukaisesti, joten työarkaa kaiken uuden tiedon kirjaamisessa tulee riittämään.

Useilla roduilla vanhanmallinen JTO on laadittu vain "pakollisena pahana" liiteosana rodun PEVISA-ohjelmaan pääsemisen edellytyksenä. Nyt tämäkin käännetään pääläelleen, sillä työryhmän mielestä JTO on rodun tärkein jalostustaohjaava työkalu ja PEVISA-ohjelma vain sen sivujuonne ja suppea apuväline lähinnä tiettyjen sairauksien vastustamiseksi, jotka useinkaan eivät edes ole kyseisen rodun vakavin ongelma. Myös PEVISA-ohjelmalle on laadittu uusi ohje, jota ei vielä kuitenkaan ole hyväksytty. Siitä syystä uusi JTO-ohje ja nykyinen PEVISA-ohjelma ovat vielä jossain määrin ristiriitaisia.

Kurssilla

SHS:n edustajina neuvottelupäiville osallistui jalostusneuvonnan pj. Eila Kuusinen ja jäsen Johanna Heimonen sekä Anitta Kainulainen. Jo ennen kurssia teimme ennakkotehtävänä selvityksen otsikolla "missä jalostusneuvonta on onnistunut ja millä tavoin se on saavutettu" sekä listan jalostusneuvonnan käytössä olevasta ATK-ohjelmasta ominaisuuksineen.

Varhaisen aamuyön matkalle lähtemisen jälkeen ehdimme juuri sopivasti aamukahville Espooseen.

Ohjelman avasi jalostustieteellisen toimikunnan puheenjohtaja **Pekka Ranne** kertaamalla lyhyesti JTO:n historiaa ja toivottamalla osanottajat tervetulleiksi.

Seuraavaksi **Päivi Rantasalo** toi JTO-projektiryhmän terveiset, jossa painotettiin JTO:n merkitystä jalostuksen ohjannassa ja erityisesti huomion kiinnittämistä mahdollisimman laajaan populaatiotakenteeseen.

JTO-mallia ja sen rakennetta selvitti laajemmin **Katariina Mäki**. Hän esitteli myös rotujen nykytilanteen kartoituksen, tehollisen populaatiokoon ja rakenteen sekä sukusiitosasteiden kasvunopeuden analysointia erilaisilla laskukaavoilla. Kerta toisensa jälkeen hän toisti laajan populaatiorakenteen tärkeyttä ja etuja. Ideaalipopulaatiossa jalostukseen käytettäisiin yhtäpaljon uroksia ja narttuja ja jokaista urosta ja narttua kohden jäisi jalostuskäyttöön yksi uros- ja narttunjälkeläinen, jolloin jalostuspohja ei kapenisi. Tämä on kuitenkin käytännössä lähes mahdotonta. Oman rotumme tilanne on aika hyvä, sillä jalostukseen käytettyjen urosten/narttujen suhde v. 1998 – 2003 on 1:1,19 eli keskimääräisesti yhdellä uroksella on ollut noin 1,2 astutusta. Täytyy myöntää, että tunsimme olevamme hyvinkin tyytyväisiä rotumme tilanteeseen.

Terveystilanteen arvioimiseen on myös monia erilaisia tapoja. Jos tietäisimme varmasti jonkin vian olevan yhden resessivisesti periytyvän geenin aikaansaannosta, voisimme laskea tarkasti sairaiden ja geeninkantajien lukumäärät. Käytännössä kuitenkin selvitetäessä periytymistapoja ja -asteita voidaan esittää vain arvioita. Yleisesti joidenkin vikojen vastustamiseksi tehdyillä liian tiukoilla rajoituksilla on taipumuksena kaventaa jalostuspohjaa tarpeettoman paljon. Yleensäkin vikojen tai sairauksien torjunnassa tulisi keskittyä vain sellaisiin, jotka vaikuttavat negatiivisesti koiran elämänlaatuun tai toimintaan (kivut, vammautuminen). Todellisuudessa ei ehkä ole kovinkaan paljoa merkitystä sillä, onko esim. koiran silmässä jokunen ylimääräinen poimu, jos se ei vaikuta koiran elämänlaatuun.

Ulkomuodon liioiteltu jalostaminen ja siitä seuraavat hankaluudet, esim. lisääntynyt loukkaantumisenriski tai hengitysvaikeudet, ovat edelleen monen rodun ongelmia, joista olisi opittava ja pyrittävä ulos. Näyttelyarvostelujen skaala on täysin väärästynyt silloin, kun se ihanno 'väärä' ja jopa terveydellisiä riskejä aiheuttavia ominaisuuksia (liian iso tai pieni koko, isopäisyys, ulkonevat silmät jne.). Ulkomuodon arviointia voidaan yrittää parantaa tuomarikoulutuksella.

Rotujärjestön päämäärien tulee olla selkeästi ja konkreettisesti määriteltäviä. Keinoja tilanteen arvioimiseen voivat olla aineiston kerääminen mm. kasvattajakyselyillä (tulossa), kasvattajien koulutus rotukohtaisilla kursseilla (tulossa), jalostuskoirien ja niiden isovanhempien osuuskien seuraaminen (käytössä) sekä runsas ja avoin tiedotus. Jalostuksen tavoitteiden asettamisessa ja strategioiden suunnittelussa on huomioitava myös populaatiokoon vaikutus sukusiitoksen ja liian tiu-

kan karsinnan välttämiseen. Nykytilanteessa millään rodulla ei enää ole varaa pelkkään ulkomuotokarsintaan. Populaation hoitona toimii jalostusmateriaalin tasainen käyttö (ei matadorijalostusta) ja kompromissit - kaiken käytettävän materiaalin ei tarvitse olla huippuluokkaa.

Seuraavaksi luonnetestiryhmän edustaja **Jorma Kerkkä** kertoi luonnetesteistä: – Suomessa on yksi Kennelliiton virallisesti hyväksymä luonnetesti, jota käytetään koiran luonteen perusominaisuuksien määrittelemiseksi. Testeissä koiran luonteen arvostelee kaksi Kennelliiton pätevöimää luonnetestituomaria. Luonnetesti sopii kaikille koirille ja siitä saatavaa tietoa voidaan käyttää koirien luonnekuvan määrittämiseen, joka antaa viitteitä koiran jalostuskelpoisuudesta.

Koiran luonteen kehittymiseen vaikuttavat monet seikat kuten geneettinen tausta, emän käyttäytyminen, kasvuolosuhteet ja rotuominaisuudet. Luonnetyypin periytyvyydestä kertoo eri koirarotujen erilaiset luonneominaisuudet, esim. paimenkoiralla on taipumus paimentamiseen; mikäli se pääsee pentuna toteuttamaan itseään, tulevat taipumukset esille. – Kunkin rodun "ihanne" luonnekuva vaihtelee rodun käyttötarkoituksen mukaan. Kääpiöwillakoiran ja dobermanin käyttötarkoitukset ovat erilaiset, siksi niiden "ihanne" luonnekuvatkin ovat erilaiset.

Rotujärjestöjen jalostustoimikuntien tulisi paneutua **rotukohtaisen luonnekuvan määrittämiseen**, jonka jälkeen rodun edustajien testituloksia voitaisiin verrata toisiinsa."

Itse kyllä uskon rekikoiran luonneominaisuuksien testaamisen tapahtuvan parhaiten valjakkotyöskentelyssä mutta ehkä "vierastaminen" johtuu osin luonnetesteissä käytettävästä terminologiasta, joka ei ihan istu puhuttaessa rekikoiranluonteesta. Jokatapauksessa luonnetestien soveltuvuuden arviointi kunkin rodun luonneominaisuuksien määrittämiseen kuuluu uuden JTO:n sisältöön.

Tässä vielä tiivistetysti luonnetestissä testattavat ominaisuudet selityksineen:

- **Toimintakyky** tarkoittaa yksinkertaisesti sanottuna koiran rohkeutta, kykyä voittaa pelkonsa ja toimia vieraassa tilanteessa.

- **Terävyys** on koiran kyky reagoida aggressiivisesti kokemaansa uhkaan. Liian terävää koiraa sanotaan helposti vihaiseksi tai hyökkääväksi, parempi ehkä olisi kutsua sitä kikapakasti suuttavaksi.

- **Puolustushalu** on koiran halu puolustaa itseään tai laumanjäsentään. Korkean puolustushalun omaava koira voi tulla väärin esim. äkillisen käden heilahduksen hyökkäykseksi.

- **Taisteluhalu (leikkihalu, työnteko-**

halu) ilmentää koiran tarvetta käyttää lihaksiaan ja leukojaan. Toimintatarmon pitäisi käyttökoiralla olla keskisuuri tai suuri.

- **Hermorakenne** on koiran kyky hallita hermojaan, ts. sietää epämiellyttäviä tilanteita ja palautua niistä. Säikähtäminen ja siitä nopeasti toipuminen ei ole heikkohermoisuutta.

- **Temperamentti** kuvaa koiran luontaista vilkkautta, ts. koiran eloisuutta kuvaava piirre.

- **Kovuus** on koiran kyky unohtaa epämiellyttävät asiat ja tilanteet. Kovuus ja pehmeys ovat luonteessakin toistensa vastakohtia.

- **Luoksepäästävyys** kuvaa koiran avoimuutta vieraita kohtaan. Se on useiden luonteenpiirteiden yhteistulos ja riippuvainen perimästä. Siihen voidaan kuitenkin vaikuttaa ennen kaikkea kasvuympäristön ja kokemusten avulla.

- **Laukaisuvarmuus** on kyky sietää äkillisiä ja kovia ääniä.

Illepäivä

Illepäivän ohjelman aloitti **Outi Piisi-Putta** kertomalla JTO-ohjelman toteutuksesta Suomen Irlanninsusikoirat ry:ssä. Ohjelma ei ole vielä täysin uuden JTO-mallin mukainen mutta paljon siihen on tehty perusteellista työtä, kurssimateriaalissa se täytti peräti 26 sivua.

Kuunnellessa tätä esitystä tuli meille välttämättä tunne "ettei me olla tehty mitään". Toisaalta kyllä täytyy muistaa, että meillä ei onneksemme ole käsissämme niitä monia ja erilaisia ongelmia kuin tällä suurikokoisella mutta pienimääräisellä rodulla.

Perusteellisten yhteenvedojen lisäksi kiinnostavaa heidän ohjelmassaan oli luova ongelmienratkenta. Kun 'tavallisen' luonnetestin ei koeta sopivan rodulle, on ennakkoluullottomasti lähdetty kehittämään rodulle omaa luonnetestiä, 'persoonallisuusanalyysiä', jossa tarkastajina toimivat jalostusneuvojat. Samoin vuosittaisen pentumäärän kasvattamiseksi edes lähelle 100 (v. 2001 syntyi vain 35 pentua !) on ainakin toistaiseksi madallutettu siitoskoirien näyttelytulosta vaatimuksia. Vaikka rotu kuuluu vinttikoiriin ja sillä on käyttökoirastatus (käyttöluokka) kansainvälisissään näyttelyissä (mitä siperianhaskyllä taas ei ole), ei käyttöominaisuuksilla (tuloksia rata- tai maastojuoksuista) yksinään ole jalostuksellista arvoa.

Rotujärjestö järjestää aiemmin mainittuja persoonallisuusanalyyskejä, jalostustarkastuksia - joissa pyritään etsimään mm. uusia jalostusuroksia - ja vuosittaisen kasvattajatappaamisen, joihin pyritään saamaan jalostusaiheinen luento.

Tavoiteohjelmaan voi tutustua osoitteessa: <http://www.irlanninsusikoirat.org/>

Seuraavana **Hannu Asumaa** esitteli JTO-ohjelman toteutuksen Suomen Dobermanyhdistys ry:ssä (SDY). Tämäkin laaja tavoiteohjelma on koottu hyvin vaapaasti. Siihen on kirjattu mahtava määrä tietoa, kuten mm. rotumääritelmä tulkintaohjeineen, anatomian ja luonteen tulkintaohjeita, rodun sairauksien esittelyt ja mm. rodun koirakaupan suositusohje. Mukana on myös jalostusteoriaa ja käytännönohjeita niiden soveltamiseen. Laajat, yli kymmenen vuoden ajalta, laaditut tilastot ja graafit rekisteröinnistä, koe-käynneistä ja -tuloksista, näyttely-, luonnetesti- ja palveluskoirakoetuloksista ja terveystilastot yms. täydentävät rodun tilanteen yhteenvetoa.

Jalostustoimikunnan avoimen tiedotuksen lisäksi heillä on käytössä "sopimuskasvattaja" sitoumus, jonka allekirjoittamalla kasvattaja sitoutuu noudattamaan paitsi Kennelliiton kasvattajasitoumusta myös rotuyhdistyksen jalostuksen tavoiteohjelmaa sekä käyttämään kasvatustoiminnassaan ainoastaan yksilöitä, jotka täyttävät SDY:n pentuvälitysvaatimukset. Lisäksi kasvattaja sitoutuu osallistumaan SDY:n jalostustoimikunnan järjestämiin jalostusta koskeviin tilaisuuksiin vähintään kerran kolmessa vuodessa.

Jalostustoimikunta järjestää jalostukseen liittyviä luentoja ja tarvittaessa jalostustarkastuksia ja -katselmuksia. SDY:n internetsivut ovat löytyvät osoitteesta <http://www.sdy.fi>

Loppu iltapäivä

Kahvitaun, jota todella jo tarvitsimme, jälkeen **Marjatta Snellman** kertoi meille eläinsuojelulain ja -asetusten terveen jalostuksen vaatimuksista sekä eurooppalaisesta lemmikkieläinten jalostusta koskevasta päätöslauselmasta.

Päätöslauselmassa kehoitetaan varsinkin kissojen ja koirien jalostusta harjoitettavia yhdistyksiä harkitsemaan uudelleen ja tarvittaessa muuttamaan sellaisia jalostusnormeja, jotka saattavat aiheuttaa ongelmia eläinten hyvinvoinnille (esim. suorat polvikulmaukset, suuret ulkonevat silmät, lyhyt kallo, epänormaali hammasasennot...) sekä eläinten valinnassa huomioimaan esteettisten näkökulmien lisäksi käyttäytymispiirteet. Kasvattajien ja tuomareiden koulutuksella sekä hyvän tiedotuksen avulla täytyy pyrkiä vaikuttamaan mm. siihen tapaan, miten jalostusnormeja tulkitaan ja estämään eläinten hyvinvoinnin kannalta haitallisten "hyper-tyyppien" kehittymistä sekä parantamaan yleistä tietoutta ongelmista, jotka liittyvät joihinkin eläinten fysiologisiin ominaisuuksiin ja käyttäytymispiirteisiin. Jos edellä mainitut suositellut toimet eivät ole riittäviä, on täysin mahdollista, että tiettyjen laji- ja rotutyypin jalostus, näytteillepano ja myynti tullaan asteittain lakiteitse kieltämään.

Eläinsuojelu jalostuksessa on nykyisin vakava asia, lisää aiheesta voit lukea netistä osoitteesta: <http://www.mmm.fi/el/hyv/jalostus.html>.

Satu Tanner kevensi tunnelmaa nauhermoja kutiittavalla mutta myös kriittisellä esityksellään aiheesta "Kaunis, kauniimpi, KUOLLUT". Vauhdikkaassa ja ilmeikkäässä esityksessään hän valotti

mm. näyttelytuomarien ajatusmaailmaa ja "paineita" palkita kuten ennenkin vaikka sitten kuinka tietäisi, ettei rodun pitäisi olla 'tuollainen karvapehko', joka ei enää edes eteensä näe. Omia teitään kulkeva tuomari tai kasvattaja näyttää useimmiten lopulta jäävän ympäristön 'jyrän alle'. Erityisesti tämä koskettaa seurakoira-rotuja, joiden pääasiallinen tehtävä on vain 'näyttää söpöiltä' näyttelyissä.

Viimeisenä ohjelmassa oli ennakotehtävän purku, jossa esitettiin kysymyksiä paitsi jalostusneuvonnan käytössä olevista ATK-ohjelmista myös "missä jalostusneuvonta on onnistunut ja millä tavoin se on saavutettu" aiheesta.

ATK-ohjelma kysymykseen saaduista vastauksista saimme yhteenvedon. Monet vastanneista näyttävät käyttävän meidän tavoin pientä ja edullista "Koirasuku" -ohjelmaa, joka puutteineen on kuitenkin suht toimiva. Joillakin isommilla yhdistyksillä on myös omia hienoja ohjelmia ja laajoja tietokantantoja. Kennelliiton tuleva DogNet-projekti tulee toivottavasti aikanaan parantamaan tilannetta.

Jalostusneuvontojen 'onnistumisia' purettiin muutamien esimerkkien avulla. Yhteistä niille kaikille oli joustaminen aikaisemmista hyvin tiukoistakin jalostuskynnyksistä, joiden takia jalostus oli usein lähes pelkkää kaikkien mahdollisten sairauksien etsintää, jossa itse kokonaisuus unohdettiin, eikä niillä useinkaan oltu saavutettu asetettuja tavoitteita ulkomuodon tai terveyden suhteen. Samoin

pentuvälitykseen hyväksyttävien yhdistelmien rajoituksista oli usein luovuttu. Uusina toimintatapoina monet rotuyhdistykset järjestävät rotukohtaisia kasvattajakursseja sekä erilaisia luonnekartoituksia ja 'uudenlaisia' jalostustarkastuksia, joissa ei niinkään pyritä arvostelevaan jo runsaasti siitokseen käytetyn uroksen jälkeläisten laatua vaan etsimään uusia siitokseen sopivia koiria.

Kokonaisuutena neuvottelupäivät olivat hyvin antoisat ja avasivat silmiä monen rodun jalostuksen ongelmiin. Siperianhuskyn osalta tilanteemme on suhteellisen hyvä, joskin tehtävää tulee riittämään käyttöominaisuuksien ja kannan monimuotoisuuden ylläpidossa. Työnalla ovat jo kasvattajakysely ja ensi kesän koeluonteisen rotukohtaisen kasvattajakursin valmistelut sekä uuden JTO-mallin mukaisen jalostuksen tavoiteohjelman alustava suunnittelu. Seuraava neuvottelupäivä järjestetään vuoden kuluttua, toivottavasti pääsemme osallistumaan myös sinne.

Antoisan päivän jälkeen oli edessä vielä yksi koettelemus; kotimatka. Päivän aikana ulkona oli alkanut sataa lunta ja tuulemaan, joka yltyi oikeaksi talvimyrskyksi. Eilan kyydissä pääsimme turvallisesti Mikkelin, jossa tiemme erosivat. Eila pääsi lopulta nippanappa kotipihaan asti. Johannan auto juuttui kinokseen ja tarvitsi traktorin apua. Anitan auto pääsi kotiin asti ennen kinokseen jäämistään.

Jalostuksen tavoiteohjelman mallirunko

Hyväksytty SKL-FKK ry:n hallituksessa 14.8.2003

Rodun XX rotukohtainen jalostuksen tavoiteohjelma
Hyväksytty rotujärjestön yleiskokouksessa pp.kk.vuosi
SKL:n jalostustieteellinen toimikunta hyväksynyt pp.kk.vuosi

Sisällys:

1. **Yhteenveto**
2. **Rodun tausta**
3. **Järjestöorganisaatio ja sen historia**
4. **Nykytilanne**
  - 4.1 Populaation koko ja rakenne
  - 4.2 Luonne ja käyttöominaisuudet
  - 4.3 Terveys
    - 4.3.1 Pevisa-ohjelmaan sisällytetyt sairaudet
    - 4.3.2 Muut Suomessa rodulla todetut merkittävät sairaudet
    - 4.3.3 Yhteenveto rodulla muissa maissa tai kirjallisuudessa kuvatuista sairauksista
  - 4.4 Ulkomuoto
5. **Yhteenveto aiemman tavoiteohjelman toteutumisesta**
6. **Jalostuksen tavoitteet ja strategiat**
  - 6.1 Visio
  - 6.2 Rotujärjestön tavoitteet
  - 6.3 Rotujärjestön strategia
  - 6.4 Uhat ja mahdollisuudet
  - 6.5 Varautuminen ongelmiin
  - 6.6 Toimintasuunnitelma JTO:n toteuttamiseksi
7. **Tavoiteohjelman toteutumisen seuranta**
8. **Lähteet**
9. **Liitteet**

Rodut ovat erilaisia ja tätä ohjetta tulee soveltaa sen rodun tilanteeseen, jolle se laaditaan. Ohjelmasta pitää ilmetä kasvattajien kannalta olennainen tieto.

